I Semester B.B.A. Examination, Nov./Dec. 2015
(F + R) (CBCS) (2014-15 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – I
Raghuvamśam – V : Canto, Grammar and Comprehension

Time : 3 Hours   Max. Marks : 70

Instructions : *1) Answer either in* **Sanskrit/Kannada/English.**
2) Answer Q. Nos ***I, V*** *and* ***VI*** *in* **Sanskrit** *only.*

I. समीचीनं उत्तरं चिनुत ।   (10×1=10)

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Select and write the correct answer.

1) किं कालिदासस्य महाकाव्यम् ?

1) गीतगोविन्दं   2) पार्वतीपरिणयम्

3) रघुवंशम्   4) नैषधं

2) कालिदासस्य सुप्रसिद्धं नाटकं किं ?

1) स्वप्नावासवदत्तम्   2) कर्णभारं

3) अभिज्ञानशाकुन्तलं   4) शिशुपालवधम्

3) कौत्सः गुरुदक्षिणार्थी कं प्रपेदे ?

1) रघुं   2) दिलीपं   3) अजं   4) दशरथं

4) रघुः कस्मिन् पात्रे कौत्सं प्रत्युज्जगाम ।

1) हेममये   2) लोहमये   3) मृण्मये   4) रत्नमये

5) 'अज' शब्दस्य पर्याय पदं किं ?

1) विष्णुः   2) गणेशः   3) ब्रह्म   4) शिवः

6) कौत्सस्य गुरुः कः ?

1) वैशम्पायनः   2) विदुरः   3) परशुरामः   4) वरतन्तुः

7) भोजस्य स्वसा का ?

1) पद्मावती   2) कुमुद्वती   3) इन्दुमती   4) रेवती

8) अजः कस्याम् रोधसि सैन्यं निवेशयामास ?

1) नर्मदा 2) कावेरी 3) सरस्वती 4) गङ्गा

9) कस्याः स्वयंवरार्थं भोजेन दूतः विसृष्ट : ?

1) इन्दुमत्याः 2) दमयन्त्याः 3) शकुन्तलायाः 4) रेणुकायाः

10) ससैन्यः अजः कं देशं प्रतिजगाम ?

1) अयोध्या 2) मगधः 3) विदर्भ 4) मिथिला

II. **द्वयोः** प्रश्नयोः प्रबन्धं लिखत । **(2×10=20)**

ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay for **any two** questions.

1) कालिदासस्ये देश–काल–जीवन–कृतयश्च ।

ಕಾಳಿದಾಸನ ದೇಶ–ಕಾಲ–ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಕೃತಿಗಳು.

On the life-date-place and works of Kālidāsa.

2) रघोः दानशीलत्वं ।

ರಘುವಿನ ದಾನಶೀಲತೆ.

Benevolence of Raghu.

3) 'अजवर्णनम्' रघुवंशस्य पञ्चमसर्गे दृष्टम् ।

ಅಜನ ವರ್ಣನೆ ರಘುವಂಶದ ಐದನೆಯ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ.

Description of Ajaas seen in the V act of Raghuvamśam.

III. **त्रयाणां** श्लोकानां अनुवादं कृत्वा विवृणुत । **(3×4=12)**

ಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain **any three** shlokas.

1) रूपं तदोजस्वि तदेव वीर्यं तदेव नैसर्गिकमुन्नतत्वम् ।
न कारणात्स्वादु विभेदे कुमारः प्रवर्तितो दीप इव प्रदीपात् ।।

2) कायेन वाचामनसापि शश्वद्यत्संभृतं वासवधैर्यलोपि ।
आपद्यते न व्ययमन्तरायैः कच्चिन्महर्षेस्त्रिविधं तपस्तत् ।।

3) भक्तिः प्रतीक्ष्येषु कुलोचिता ते पूर्वान्महाभाग तयातिशेषे ।
व्यतीतकालस्त्वहमभ्युपेतस्त्वामार्थिभावादिति मे विषादः ।।

4) तं श्लाघ्यसंबन्धमसौ विचिन्त्य दारक्रियायोग्यदशं च पुत्रम् ।
प्रस्थापयामास ससैन्यमेनमृद्धां विदर्भाधिपराजधानीम् ।।

5) स त्वं प्रशस्ते महिते मदीये वसंश्चतुर्थोऽग्निरिवाग्न्यगारे ।
द्वित्राण्यहान्यर्हसि सोढुमर्हन् यावद्यते साधयितुं त्वदर्थम् ।।

IV. **द्वयोः** वाक्ययोः ससन्दर्भं विवृणुत । **(2×4=8)**

ಎರಡನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

Annotate **any two** of the following.

1) गुरुदक्षिणार्थी कौत्सः प्रपेदे वरतन्तुशिष्यः ।
2) यतस्त्वया ज्ञानमशेषमाप्तं लोकेन चैतन्यमिवोष्णरश्मेः ।
3) दिदेश कौत्साय समस्तमेव पादं सुमेरोरिव वज्रभिन्नम् ।
4) आप्तः कुमारानयनोत्सुकेन भोजेन दूतो रघवे विसृष्टः ।

V. **संस्कृत**भाषायामेव उत्तरं लिखत ।

1) **पञ्चानां** लिङ्ग-विभक्ति-वचनानि लिखत । **(5×1=5)**

1) आप्तः	2) रघवे	3) तस्य	4) गुरोः
5) त्वं	6) नः	7) वनात्	8) हे नरेन्द्र

2) **पञ्चानां** लकार-पुरुष-वचनानि लिखत । **(5×1=5)**

1) जगाम	2) आसीत्	3) लिख	4) भविष्यति
5) लेभे	6) सन्ति	7) वससि	8) अभवन्

VI. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानामुत्तराणि लिखत । **(5×2=10)**

महाभारतम् इतिहासयोः एकम् अस्ति। वेदव्यासः महाभारतम् अरचयत्। यदा वेदव्यासः श्लोकान् अवदत् तदा गणेशः तान् अलिखत्। भारतं कौरव-पाण्डवानां कथां वर्णयति । पाण्डोः पञ्चपुत्राः आसन्। ते युधिष्ठिरः, भीमः, अर्जुनः, नकुलः सहदेवः, चेति । कौरवाः शतं आसन्। तेषां अग्रजः दुर्योधनः। कौरव-पाण्डवानां पितामहः भीष्मः, आचार्यः

द्रोण: । भगवद्गीता महाभारतस्य अङ्गम् ।
कुरुक्षेत्रे यदा कौरवपाण्डवानां युद्धं अभवत्,
तदा श्रीकृष्ण: अर्जुनस्य सारथि: भूत्वा
गीतोपदेशं अयच्छत् । महाभारते लक्ष श्लोका:
सन्ति । अस्य 'जय:' इत्यपि अपरं नाम–अस्ति ।

प्रश्ना:

1) पाण्डवानां नामानि लिखत ।

2) महाभारतस्य अङ्गम् किम् ?

3) गणेश: कदा श्लोकान् अलिखत् ?

4) महाभारतस्य अपरं नाम किम् ?

5) श्रीकृष्ण: कदा गीतोपदेशम् अयच्छत् ?